

Definitief verslag stadsgesprek over voorgenomen hoofdlijnen bestuurlijk stelsel vanaf 2022

Datum: 11 mei 2021

Gespreksleider: Natasja van den Berg

Aantal deelnemers: 45

Doel bijeenkomst

Het college heeft op 6 april ingestemd met de voorgenomen hoofdlijnen voor een nieuw bestuurlijk stelsel vanaf 2022. Het college wil graag horen wat Amsterdammers van de hoofdlijnen vinden. In dat kader zijn er stadsdeelgesprekken georganiseerd, is er een enquête uitgezet en worden er op 10 en 11 mei twee stadsgesprekken gehouden. Het doel van deze verdiepende sessies is om plenair en in deelsessies van gedachten te wisselen over de verbetervoorstellen en aanvullende ideeën die eerder zijn meegegeven in de enquête of in de stadsdeelgesprekken.

Toelichting voortraject en hoofdlijnennotitie college *door wethouder Groot Wassink*

Sinds 2018 kent Amsterdam een bestuurlijke inrichting met een centrale gemeenteraad, een college van b en w, zeven stadsdelen met een verlengd bestuur (door het college van b en w benoemde dagelijks bestuurders, die weer gecontroleerd worden door een gekozen stadsdeelcommissie. Ik was geen voorstander van dit model en vond eigenlijk dat het met 1 stem in de raad met onvoldoende draagvlak is aangenomen. Als het definitieve voorstel van het college niet op substantieel draagvlak in de raad kan rekenen, zal ik het voorstel niet doorvoeren.

In 2019 is door het bureau Necker en Van Naem onderzocht hoe tevreden Amsterdammers, betrokkenen politici, ambtenaren, maatschappelijke partners over het stelsel van 2018 zijn. In 2020 werd het rapport gepresenteerd en er bleek veel kritiek te bestaan. Op basis van de evaluatie en de reacties die daar weer op kwamen, is het college met voorstellen gekomen om het bestuurlijke stelsel te verbeteren. De belangrijkste onderdelen van dit voorstel zijn:

- Een steviger mandaat voor stadsdeelbestuurders
- Onderzoek naar deels gelote stadsdeelcommissies. Door de wijsheid en visie die voortkomt uit loting kan het een belangrijke toevoeging zijn aan de representatieve democratie.
- Instellen van gelote stadspanels van 500-1000 bewoners die 4-5 keer per jaar bijeenkomen.
- Minder afstand tussen stadsdeel en kiezer
- Meer contact tussen stadsdeelcommissie en de gemeenteraad
- Meer invloed en ruimte voor Amsterdammers om te participeren
- De leeftijd voor actief en passief stemrecht stadsdeelcommissie naar 16 jaar
- Amsterdammers van buiten de EU met een geldige verblijfsvergunning krijgen, nadat zij 2 jaar in Nederland wonen, actief en passief kiesrecht voor de stadsdeelcommissies

Vragen en antwoorden

Deze vragen komen uit de chat van de sessie. Sommige hiervan zijn tijdens de sessie beantwoord, van andere volgt de beantwoording hieronder.

- Krijgen we hier een verslag van?
  - Antwoord vanuit organisatie: Ja, bij deze
- Hoeveel deelnemers waren er gisteren en uit welk stadsdeel?

- Antwoord vanuit organisatie: Aan het stadsgesprek van 10 mei namen ongeveer 50 mensen deel. Het is onbekend uit welk stadsdeel de deelnemers kwamen.
- In hoeverre denkt u dat het niet alleen om structuur gaat, maar misschien ook om cultuur binnen de gemeente (ambtelijk apparaat) - zo ja - zijn daar ook voorstellen voor om te verbeteren?
  - Antwoord: dit is zeker een aspect dat we aandacht geven en al aan het geven zijn. Het is een interessante discussie in hoeverre een structuurverandering bijdraagt aan cultuurverandering. Wij geloven dat met het aanpassen van een aantal zaken, de cultuur ook mee verandert. Maar dat gaat niet automatisch, dus moet er ook worden ingezet op permanent leren en aanpassen van hoe er gewerkt wordt.
- Waarom vertegenwoordiging niet direct in de bestuurscommissies? concrete gedachten?
  - Antwoord: Als hier bedoeld wordt dat de dagelijkse bestuurders ook gekozen moeten worden, is het antwoord dat in de vorige periode er heel veel gedoe was, met veel verspilling van tijd en energie, in de relatie tussen stadsdeelbestuurders en het college. Dat wil ik niet weer terug.
- Dit is een cruciaal topic: het raakt iedere burger iedere dag. Draagvlak is essentieel. Wat zegt het ons vervolgens dat van de 873000 inwoners er slechts 495 de moeite hebben genomen om de vragenlijst in te vullen? 1 op de 1764 inwoners.... 0,057%.... Wat is het signaal dat er gisteren en vanavond nog geen 100 mensen nog geïnteresseerd zijn? Is dat onze basis voor participatie?
  - Antwoord: ja toch wel. We zijn hier ingestapt met een oprechte wens om zoveel mogelijk input te krijgen van betrokken Amsterdammers. Het is niet de opzet om een representatief beeld te krijgen, belangrijker is het ophalen van inhoudelijke input. Dat laat onverlet dat we graag hadden gezien dat meer mensen hadden meegedaan. Maar we zijn blij met de inhoudelijke input die we hebben gekregen. Voor de laatste fase proberen we – ook dankzij tips van deelnemers – dit te verbeteren en bijvoorbeeld langs meerdere kanalen te communiceren.
- Staan gelote leden stadsdeelcommissie niet op gespannen voet met passief kiesrecht?
  - Antwoord: dit is een juridische vraag die we moeten uitzoeken, maar vooralsnog zijn ons geen signalen bekend dat dit op gespannen voet staat met het passief kiesrecht. In de keuze voor de soort commissie die wordt ingesteld kan opgenomen worden wie zitting mag nemen in die commissie. Wanneer het een verkozen orgaan is in de zin van de Kieswet dan ligt het waarschijnlijk anders.
- Wat vind je belangrijk ten aanzien van de inrichting en bevoegdheden van stadsdeelcommissies? En hoe zien die bevoegdheden er dan concreet uit?
  - Antwoord: Het gaat hier om het versterken van de bevoegdheden van de stadsdeelcommissies. Enerzijds gaat het om de zwaarte van het advies dat ze geven, anderzijds gaat het over zeggenschap hebben over die onderwerpen die in de buurten spelen. Denk hierbij aan herinrichtingsplannen, vergunningen, gebiedsgericht werken. Ook op het gebied van participatie willen we een grotere rol geven aan de stadsdeelcommissies.
- Moeten er perse stadsdelen zijn? Rutger zegt centralisatie willen we niet. Wat is daarvoor het argument? Kan het zonder stadsdelen?
  - Antwoord: Dit is een vraag die echt haaks staat op wat we nu al decennia hebben en wat we willen behouden. Namelijk het organiseren van een politiek bestuur dat zo dicht mogelijk bij de inwoners staat. De stad is te groot om vanuit een centrale organisatie bestuurd te worden.

- Wat als we ons minder zouden focussen op besturing formaten (het wie en hoe: commissies, DBs en etc.) en meer op duidelijkheid en voortgang over prioriteiten en plannen (het wat en waarom)?
  - Antwoord: dit vergt een ander sturingsmodel, meer geënt op hoe het in het bedrijfsleven gaat. In politiek bestuur gaat het over verantwoording en macht en tegenmacht, principes die niet zomaar te ondervangen zijn met duidelijkheid of voortgang over plannen en prioriteiten.
- Zou het niet zo zijn dat de bereidheid om te gaan stemmen samenhangt met de mate van zeggenschap van de stadsdeelcommissies?
  - Antwoord: Ja dat lijkt een logisch verband. Dat is een van de redenen waarom het voorstel ook is om de bevoegdheden van de stadsdeelcommissie te versterken, zodat als mensen kiezen ze ook weten dat hun stem er op die manier meer toe doet.
- Voor de goede orde: uitbreiding stemrecht zoals voorgesteld (16 en 17 jarigen en non eu burgers) kan alleen bij de stadsdelen, niet bij de gemeenteraad?
  - Antwoord: het vergt een verandering van landelijke wetgeving als het gaat om organen die in de grondwet en kieswet zijn vastgelegd. De stadsdeelcommissies zijn door de raad of college ingestelde commissies volgens de gemeentewet en kennen meer ruimte voor de manier waarop het wordt samengesteld.

Presentatie voornaamste uitkomsten enquête

In een online enquête werden deelnemers gevraagd te reageren op de voorstellen van het college en hun blik op en ervaring met het stadsbestuur te delen. De resultaten ervan zijn in een rapportage die wordt bijgevoegd aan dit verslag inzichtelijk gemaakt. De enquête kon tussen 15 en 28 april 2021 door iedereen ingevuld worden via een link op de website van de gemeente Amsterdam.

De enquête is breed uitgezet via reguliere en sociale media-kanalen van de gemeente met de 'geïnteresseerde Paroollezer' in het achterhoofd. Hierbij werd uitgegaan van toenadering tot de enquête vanwege interesse in het onderwerp. Dit resulteerde in een respons van 495 deelnemers die de enquête volledig hebben ingevuld en enkele honderden extra die dit deels deden. Een keerzijde van deze wervingsmethode is dat er weinig controle uitgeoefend kan worden op de steekproef, waardoor deze niet de gehele Amsterdamse bevolking representeert.

Hieronder enkele van de bevindingen (het volledige verslag van OIS is als bijlage bijgevoegd):

- ✓ Meer dan de helft van de geënquêteerden heeft contact gehad in de laatste 12 maanden met de overheid of politiek bestuur. Iets minder dan de helft van deze mensen is (heel) tevreden over hoe het contact verliep. Een derde is (heel) ontevreden.
- ✓ Ruim de helft van de geënquêteerden zegt bewonersbrieven als de beste manier te zien om geïnformeerd te worden over inspraakprocessen. Bijna de helft vindt een nieuwsbrief of mail plezierig en een derde pleit voor het inzetten van een buurtapp.
- ✓ Driekwart vindt van zichzelf dat men niet voldoende invloed heeft. Tweederde van de deelnemers aan de enquête voelt zich belemmert in het uitoefenen van invloed op de politiek en vindt ook dat er te weinig manieren zijn om invloed uit te oefenen.
- ✓ Overigens vindt de helft dat een stadsdeelcommissie te weinig invloed heeft op de gemeentepolitiek.

- ✓ Ruim de helft voelt zich goed vertegenwoordigd wanneer men mee kan beslissen via een stadsdeelreferendum. Iets minder dan de helft vindt het kiezen van stadsdeelcommissie een goede manier en nog weer iets minder vindt het kiezen van de dagelijks bestuurders een goede manier. Een derde voelt zich goed gerepresenteerd als er gelote Amsterdammers zouden zijn.
- ✓ Het gelote stadsdeelpanel wordt door ruim de helft van de geënquêteerden als een (erg) goed idee gezien. Een kwart vindt het een (erg) slecht idee.
- ✓ Op de vraag of men mee zou doen als men er voor wordt uitgenodigd, zegt bijna tweederde van wel en een vijfde dat deelname afhankelijk is van bijvoorbeeld hoeveel tijd het kost. Een kleine minderheid zegt niet mee te willen doen.
- ✓ Iets minder dan de helft vindt de deels gelote stadsdeelcommissie een goed idee. Een derde vindt het een slecht idee. De helft zegt wel mee te doen als ze er voor zouden worden uitgenodigd.
- ✓ Tweederde van de geënquêteerden vindt het belangrijk dat er een stadsdeelcommissie is naast de gemeenteraad. Een vijfde deel vindt het onbelangrijk.
- ✓ Op vraag over waar het stadsdeel over moet gaan scoren openbare ruimte gebiedsgericht werken, omgevingsvergunningen hoog. Ruim de helft vindt dat het stadsdeel over de participatie moet gaan.
- ✓ Het stemrecht voor 16-jarigen krijgt van een derde van de deelnemers steun, de helft is er niet voor.
- ✓ Stemrecht voor non-EU burgers en andere migranten die langer dan 2 jaar in de stad wonen krijgt de steun van de helft van de geënquêteerden. Twee-vijfde is het er mee oneens.

Twee rondes deelsessies per thema

Centrale vraag ronde 1 : Wat vinden we van het voorstel van het college op dit thema en hoe kan dit eventueel beter/anders?

Thematafel stadsdeelbestuur 1

- "[we moeten even terughalen wat dit voorstel is] . Wat moet het Dagelijks bestuur doen? Ze hebben een onderwerp en managen projecten, bijv. autoluw en pakken met eigen ambtenaren dat op in hun stadsdeel.
- je kunt er natuurlijk moeilijk tegen zijn, we brengen het dan wat meer naar de mensen toe. Als je ziet hoe laag participatie is moet je dat meer bij de mensen brengen."
- "elke bewoner vindt de participatie belangrijk. Over verkeer, hondenpoep. Maar ze doen niet mee aan de enquête. Ze zien niet dat dat over hetzelfde gaat. Hoe krijg je bestuur en bewoners dichtbij elkaar? Daar moeten we het model bij vinden.
- - 4x per jaar gelote mensen erbij is goed"
- Mandaat: Voorbeeld Nieuw Sloten autoluw: ik ga meteen naar de Gemeenteraad. Ik sla het stadsdeel over omdat daar geen mandaat is. Leg het mandaat bij het stadsdeel neer, 'laat los', controleer alleen minimaal.
- "Heeft elke DBer of stadsdeelco lid een duidelijke opdracht, eigen agenda, portefeuille? Gedacht vanuit zakelijke management wereld: doelstellingen, performance indicatoren, stappenplan, richting waar je naar toe wil met bijvoorbeeld veiligheid. Geef DB mandaat en duidelijkere doelstellingen. We hebben natuurlijk het coalitie akkoord en de begrotingen.

- Mandaat en budget op stadsdeelniveau, relatief veel kinderen in NW: dan daar meer budget."

Thematafel stadsdeelbestuur 2

- "Stadsdelen nu geen budget en geen bevoegdheden
- Gemeenteraad heeft nu geen tijd voor wat speelt in stadsdeel
- Feitelijke besluitvorming kan bij gemeenteraad laten liggen
- Voorbereiding kan door stadsdeelcommissie en bestuurscommissie
- Bestuurscommissie nu te weinig macht
- Wie neemt nu eigenlijk besluit, is niet opgelost in dit stelsel
- Bestuurscommissie meer macht durven geven, uit meer personen laten bestaan, portefeuilles breder verdelen
- Stadsdeelcommissie bindend adviesrecht, niet allen adviesrecht - voelt nu niet dat het voldoende invloed kan uitoefenen
- Concrete invulling van verschoven macht nodig, duidelijke bevoegdheden op welke thema's
- Welke onderwerpen gaan van gemeenteraad naar stadsdelen. Er mist een visie hierop, criteria vastleggen
- Onafhankelijkheid belangrijk als criterium, nu dubbele petten
- Participatieve democratie moet helder worden, ook wat er nog helder moet worden
- Vanuit gezichtspunt: waar moet meer macht komen te liggen, wat verschuift
- Zonder verschuiving van macht geen verandering, stadsdeel niet alleen verantwoordelijk voor participatie, ook verantwoordelijk kunnen dragen doe daarbij hoort
- Moet heel dicht bij burgers komen, bv aanpak GGZ problematiek etc. Dan ook verantwoordelijkheid dichtbij organiseren
- Collectief belang per stadsdeel moet duidelijk worden, dan kijken naar bestuurlijk stelsel. Dus vanuit inhoudelijke visie
- Onderscheid maken tussen stadsdeelcommissie en bestuurscommissie. Bestuurscommissie groter inrichten en met mensen uit ons midden, dus buurtbewoners
- Vraag is: wie besturen nu eigenlijk? Moet in de haarvaten van het stadsdeel"

Thematafel rol stadsdeelcommissie

- Middelen (geld) noodzakelijke voorwaarde succes om burgers te laten meepraten/meedenken (inhuur eigen expertise). Mensen dienen zichzelf aan te melden voor loten
- Voor succesvolle participatie moet de gemeente mensen benaderen waar ze zijn, veelvoud middelen (instagram etc)
- Loten een onding. Wat lost het nieuwe stelsel op? Welk probleem?
- We voelen ons niet vertegenwoordigd door Stadsdeelcommissie. Heeft ook te maken met centralisatie. Elk stadsdeel heeft eigen problemen

Thematafel burgerparticipatie 1

- Wij zijn het op hoofdlijnen eens met het voorstel, maar de essentie mist nog een beetje. Mensen lopen tegen de muur aan. Voelen zich niet gehoord. Er is wellicht participatie,

maar dat wordt niet altijd serieus genomen. Dit zou ook de lagere opkomst kunnen verklaren. Er wordt ook niet altijd gereageerd en voldoende inzicht geboden. De ambtelijke organisatie is nu wat ongrijpbaar / niet goed bereikbaar. Er moet meer transparantie van de overheid komen.

Thematafel Burgerparticipatie 2

- Als er geen reactie komt op inzet om mee te denken en te participeren is dat zeer frustrerend
- De gemeente praat over participatie als een belangrijk onderwerp, maar gaat te weinig over besluitvorming over dingen in de buurt
- Stadsdelen moeten meer te zeggen krijgen, teveel wordt centraal geregeld
- Maak de uitgangspunten voor participatie duidelijk
- Betrek bestaande bewonersorganisaties meer
- Cultuur is belangrijk

Thematafel toegankelijkheid en dienstverlening gemeente

- "Gebiedsmakelaar: ervaring in N-W, kan vaak heel erg eigen koers varen, reactief zijn, weinig zichtbaar. Er zijn ook goede gebiedsmakelaars. Is erg persoonsgebonden.
- Belangrijk is dat er ene brug geslagen wordt tussen amateur burgers die minder van complexe onderwerpen weten en gemeente. Een inwonersloket zou ene rol kunnen spleen in het slaan van die brug. Persoonlijk contact is daarbij belangrijk. Website is vaak drempelig.
- Inwonersloket zou kunnen helpen door de bureaucratie heen te komen. Gaat om plek en houding (ambtenaren verdedigen vaak eigen beleid) en instelling
- Belangrijk is bereidheid om mee te denken met burgers.
- Ervaring uit de groep is dat vaak stand is: kritische burgers daar moeten we van af. Bij ambtenaren en politici. De grondhouding is angst voor het onbekend e.
- Voorheen in oude stelsel, was het beter gesteld met houding, omdat het stadsdeel meer te zeggen had destijds. Ambtenaren en politici hebben nu te weinig te zeggen en raken gefrustreerd."

Thematafel relatie raad en stadsdeelcommissie

- Communicatie is veel te slecht. Communicatie tussen centrale stad en stadsdeel is slecht de communicatie naar de bewoners is bijna altijd achteraf
- De enquête zelf was ook pas te laat
- ook de uitnodiging voor het gesprek was te laat
- "60 mensen in zuid oost hebben deelgenomen. Geen goeie representatie"
- De stadsdeel en gemeenteraad Het moet duidelijk zijn welke bevoegdheden liggen waar. Waar moet het terecht komen.
- De A en de B lijsten moeten terugkomen"
- Wie is bevoegd op welk onderdeel. Gaat ook over tijd en efficiency.
- "Informatie voorziening, als men iets van een burger wil weten dan moeten ze wel weten dat er een vraag loopt.
- Sommigen zijn geabonneerd op nieuwsbrieven, maar niet allemaal
- Wanneer doe je een bewonersbrief. Tijdig toegankelijk....en niet meer U bent te laat

- Maakt niet uit of dat op stadsdeelniveau of centrale stad is"
- "Geef de ruimte en de tijd dat ze duidelijk zijn En laat ze participeren...."
- "In verleden had stadsdeel meer bevoegdheden. Was veel betere democratie. Nu is stadsdeelcie makke schapen, bestuurders zijn verlengde ambtenaren geworden. Geen enkele politieke macht meer. Schuld van D66"
- "Nu nauwelijks verbeteringen in de voorstellen van BenW
- Minstens de helft van de raadsleden uit alle stadsdelen komend. Stadsdeel Nieuw West heeft volgens mij niemand die uit Nieuw West komt. Het is het grootste stadsdeel!!!
- "Het moet eigenlijk terug naar situatie van voor 2014 Als je raadsleden hebt die uit een stadsdeel komen die zijn dan ook aanspreekbaar op waar ze vandaan komen. Nu is het belangrijker of je goed ligt in de partij dan dat je een stadsdeel vertegenwoordigd."
- "Stadsdeelcie worden er mensen van politieke partijen gekozen. Maar in een buurtgroep wijkcentrum gaan door de partijen heen. Heel rijk en heel arm en niet politiek georiënteerd. Wijkcentra worden weg gesaneerd....zoals Oude Stadt. Het is juist een niet politiek overleg orgaan."
- Politieke partijen proberen elkaar aan te vallen voor de bühne, reclame maken voor de eigen partij. Gaat helemaal niet over zaken die mensen bezig houden op dat niveau. Daar zijn juist buurthuizen en wijkcentra belangrijk voor. Enorm voorstander van communicatie van buurtbewoners onderling, niet omdat we geloot zijn maar omdat we met elkaar praten.
- De ene afdeling van de centrale stad weet niet wat de andere afdeling doet, en dan moet dat gecommuniceerd worden met het stadsdeel en dan is person A weg of zwanger. Dat gaat veel te stroperig.
- "Politieke partijen hebben allemaal medewerkers. Verplicht om antwoord te geven. Bezwaren gestuurd in Nieuw West, naar alle partijen, alleen Bij1 reageerde. Van de anderen niets gehoord." Voor het eerst van m'n leven naar de Raad van State gegaan

Thematafel aanvullende ideeën

- Invloed hebben op participatie in het klein. Als bewoner serieus worden meegenomen in projecten in de eigen buurt.
- Je mag als bewoner soms wel iets zeggen over een project, maar het is lastig te zien waar die invloed blijft.
- Als we participeren zo belangrijk vinden, waarom wordt er dan gekort op buurthuizen en wijkcentra?
- Wonen, werk en klimaat gaat allemaal boven het stadsdeel. In de uitvoering wordt wel in een stadsdeel gedaan, maar de beslissing wordt centraal al genomen.
- Stop gelote burgers in de gemeenteraad. Die zich met duidelijk afgebakende onderwerpen bezig houden.
- Dit is een inspraak avond en de informatie gaat mee naar de bermuda driehoek
- Gekke move om binnen het kader van de gemeenteraad de verbetering zoekt. Zoek het bij de bewoners.
- Er is (te) veel invloed vanuit de gemeenteraad op de stadsdelen.
- Door het politieke spel in de stadsdelen, worden meningen kort gesloten in de fracties. Dat is niet zuiver.
- Adviezen vanuit de stadsdelen verliezen nuance door het politieke spel. Die nuance valt door het stemmen binnen de stadsdelen tussen wal en schip.

- Het is frustrerend dat je als bewoner niet kunt zien waar je input blijft. Je mailt er achteraan, maar er komt geen uitleg.
- We willen een plek waar burgers bij elkaar kunnen komen om met elkaar te praten en invloed uit te kunnen oefenen.
- We bereiken geen diversiteit meer binnen de stadsdelen/wijken omdat er geen plekken meer zijn waar verschillende demografieën elkaar kunnen ontmoeten en spreken.
- We moeten rigouzeuzer na durven denken over oplossingen waarin burgers echt gehoord worden. Niet het huidige systeem tweakken.
- We zijn op zoek naar participatie op wijk niveau. De buurten binnen stadsdelen verschillen ook nog veel van elkaar.
- Stadsdelen meer service gericht, dus bewoners echt helpen in plaats van doorsturen.
- Om bewoners te betrekken moet je het klein houden. Bekijk behoeftes per wijk.
- Het gaat niet om het bestuurlijk stelsel. Het gaat om participatie. Hoe dat bestuurlijk stelsel wordt ingericht, maakt ons niet zo veel uit. Het doel moet duidelijk zijn, de vorm volgt daar dan uit.
- Organiseer plekken in wijken waar men elkaar kan ontmoeten.
- Loting komen echt geïnteresseerde mensen

Thematafels ronde 2 Vrije keuze thema/onderwerp: welke vragen of ideeën hebben we hierover? (Noem steeds eerst het thema/onderwerp)

Thematafel stadsdeelbestuur 1

- Wat als bestuurder benoemd is die andere partij is dan college. Maar representeert meer de inwoners van het stadsdeel, zie verkiezingsuitslag Den Haag. Maar: hoe gaat de verstandhouding dan met de wethouders en raad? Die moeten meer los laten. Zo vertegenwoordig je de burgers optimaal. Niet slap aftreksel zijn van de gemeenteraad.
- Grootste probleem in politiek is emotie tegenover logica.
- Leadership team in een bedrijf, parallellen met gekozen bestuur? Zie coronacrisis: grote uitdaging. Je hebt een sterk en langdurig bestuur nodig met mandaat en budget, gekozen vanuit hun kennis, niet politieke kleur. Daar komt verantwoordelijkheid bij die meetbaar is.
- Governance: gaat teveel over cultuur en niet over prioriteiten en resultaten.
- Wegstemmen? Voorbeeld Brazilië: 5 miljoen van de 200 miljoen is elite met overheidsbaan die niet ontslagen kunnen worden. Mensen gaan daar voor veiligheid en er is geen consequentie voor je gedrag en resultaten. Voorstel RGW: bestuurder moet weggestemd kunnen worden. Gebeurt alleen in de praktijk haast nooit.
- Gekozen/benoemd? Altijd kiezen voor gekozen, benoemd is achterkamertjes. Gekozen is: mensen die echt willen, expertise hebben, ergens je schouders onder wil zetten, veel betere drijfveer. Gedrevenheid van binnenuit. Geldt ook voor je dossiers: je kiest dan ook je eigen dossiers. Daarom meer bestuurders nodig, je kunt niet 3 grote dossiers doen, doen wethouders ook niet.
- Gekozen bestuurders: pleit ook voor meer zakenkabinet variant, met duidelijke expertise

Thematafel stadsdeelbestuur 2

- "Wat in de sessie wordt teruggeven is dat cultuur doorslaggevend is en niet de structuur.
- Zijn we doorgeslagen naar het systeemdenken? We moeten eerst terug naar belevingswereld van de buurt / bewoner.

- Is dit nu de eerste stap? We moeten vanuit een andere redenering starten. Niet vanuit een bestuurlijk stuk wat er nu ook weer voorligt. Als je dat kader loslaat kun je vrijer denken wat er nodig is."
- "Bestuurlijke stukken die al voorliggen geven geen ruimte voor werkelijke participatie. De invloed, ook vandaag, is nihil als vanuit het voorstel moet worden gedacht."
- Ons voorstel: pas op de plaats, bouw met de burgers een nieuw stelsel. En luister daar ook naar.

Thematafel aanvullende ideeën

- Het is ambivalent waar stadsdelen over gaan. Vraag alleen om participatie waar je echt iets mee kan.
- Participatie van burgers direct naar de gemeenteraad.
- Er is te weinig budget voor participatie op stadsdeel niveau. Bewoners moeten vechten om participatie
- Een wijk moet kunnen stemmen over plannen in de wijk.
- Kunnen we een vorm van participatieplicht instellen? Of inwoners op een andere manier uitnodigen om meer mee te doen.
- Participatie overstijgt zelden de onderste stappen van de participatie ladder. Het echt afgeven van de macht blijkt altijd nog te eng.
- We willen meer meebeslissen. Niet alleen klankborden.
- Politici moeten wel de macht durven afstaan.

Thematafel rol stadsdeelcommissie

- Geld én mandaat moet naar de stadsdelen. Anders los je niets op
- Zoek oplossingen boven de partijpolitiek heen.
- Kernvraag is: Hoe kom je tot zoveel mogelijk invloed van bewoners op bestuur?
- Ambtenaren zijn vaak welwillend, maar zitten in strak keurslijf: weinig bewegingsvrijheid
- Geef bewoners de ruimte om samen met hun burens problemen op te lossen
- Voorstel: stemmen voor losse thema's. Referendums . Dan weet je dat er draagvlak is.

Thematafel burgerparticipatie 1

- burgerpanels zijn belangrijk (al dan niet als vervanging van stadsdeelcommissie). Wel met dagelijks bestuur. Meer depolitisering en decentralisatie. Er moet wel een ambtelijke ondersteuning zijn. Gaat dan niet alleen om buurten en wijken, maar ook om onderwerpen. Voorstel om meer transparantie te creëren in bestuurlijke en ambtelijke processen zou kunnen zijn om op een website het proces te laten zien per onderwerp van begin tot eind, met daarin ook duidelijk hoe er is geparticipeerd en wat daarmee is gedaan. Gebeurt ook op het niveau van de 1e/2e kamer. Dit verplicht ook bewuster mee om te gaan. Bewonerseffectrapportage - meten van het effect van dit plan voor de bewoners. Wat gaat een bepaalde ingreep betekenen voor de burger? Verschil tussen kwaliteit/behandeling van personen in stadsdeelcommissies. Kwalitatieve ambtelijke ondersteuning is daarom belangrijk. Bottom up is heel belangrijk. Maar ook top down. Je kunt niet de een zonder het ander.

Thematafel burgerparticipatie 2

- Bestemmingsplannen op stadsdeelniveau vaststellen belangrijk
- Voorstellen zijn nog te vaag, mogen concreter
- Evaluatie gaat meer over de symptomen dan over de oorzaken
- Het stelsel moet echt beter, maar aan de cultuur moet iedere dag gewerkt worden
- Het moeten stemmen voor een adviesorgaan is onethisch: stadsdeelcies moeten echte zeggenschap krijgen
- Op stadsdeelniveau moet ook beleid geformuleerd kunnen worden
- Loting van een panel uit de buurt dat gaat adviseren interessant: kan verschillende kanten uit. Bijvoorbeeld loten uit groepen met bepaalde expertise. Het gaat er om hoe het uitgewerkt wordt. Het kan ook eng zijn, eigenbelang kan een rol gaan spelen. Goede informatieverschaffing aan een panel is heel belangrijk. Je kan ook kijken naar wijkorganen ipv gelote panels die vanuit hun organisatie bijdragen. Denk goed na over waar het over gaat, er zijn belangrijker zaken dan bijv. de naam van een park. Loten kan te persoonsgebonden zijn, kijk meer naar expertise, langduriger relaties, inzetten deskundigheid.
- Communicatie naar bewoners is heel belangrijk
- Referenda brengen mensen niet bij elkaar
- Buurtbudgetten lopen voor veel mensen naar tevredenheid lijkt, maar geld gaat veel naar onnodige dingen

Thematafel relatie raad en stadsdeelcommissie

- (Ten aanzien van het milieu: we moeten allemaal op stadsverwarming. Ik kijk uit op de centrale waar het vandaan moet komen maar daar moet bergen geld bij. De burgers draaien er voor op)
- "Is het zinvol om in de buurtkranten en via de buurtplatforms bericht op te nemen dat er nog een draagvlakpeiling komt?"
- Verspreid het bericht en de link naar de draagvlakpeiling via de mensen die hebben meegedaan tot dusverre, met oproep om het te verspreiden."
- "Loting, wat ik las is dat mensen aangewezen worden door loting. Ik ben het daar niet mee eens want dan kunnen ook ongeïnteresseerde inwoners worden geloot. . Ik ben voor loting uit geïnteresseerde burgers. Idee: denk aan de burgerjury in Amerika"
- "Gelotenen maken niet de beslissing, maar hebben het recht om deskundigen te horen. Niemand wordt verplicht deel te nemen. Het gaat om een nuchtere mening zonder eigenbelang"
- "Goed om in geval van conflict in te zetten, met specialisten gezamenlijk. Alleen als het nodig is"
- "Gelote mensen is een contradictie met onze democratie. Je stelt jezelf verkiesbaar of niet. Geen toegevoegde waarde."
- "Waar ik woon wonen rijk en arm bij elkaar in de buurt. Je moet er toch proberen een vrolijke buurt van te maken. Dat zit helemaal buiten de politiek."

Toelichting vervolgtraject en afsluiting

De opbrengsten van de twee verdiepende sessies (10 en 11 mei) en uit de overige participatie (enquête, stadsdeelgesprekken) en de reguliere inspraak worden verzameld in een participatieverslag. Dit verslag kan aanleiding geven tot aanpassingen aan het voorstel van het college (de definitieve hoofdlijnennotitie). In een Nota van Beantwoording zal het college

aangeven welke punten wel of niet hebben geleid tot aanpassingen van de hoofdlijnennotitie en waarom dit wel/niet het geval is.

Slotpeiling in de vorm van stadsamendementen en stadsmoties

In de participatie die is opgezet, is een flink aantal opmerkingen gemaakt door deelnemers aan de twee stadsdeelgesprekken, via de antwoorden op de open vragen in de enquête en tijdens de twee online stadsgesprekken die hebben plaatsgevonden. De belangrijkste uitkomsten van deze participatie zitten in de kwalitatieve sfeer. We pretenderen met deze participatie niet dat we een representatief beeld hebben van wat er aan ideeën leeft in de stad. Maar we menen wel dat een groep betrokken en vaak actieve Amsterdammers bereikt is, die op verschillende wijze ervaring hebben met de manier waarop de overheid en het politiek bestuur is georganiseerd. We hebben een podium geboden om inhoudelijke kritiek, wensen en ideeën ten aanzien van het functioneren en verbeteren van bestuurlijk stelsel over het voetlicht te krijgen. In onderstaand verslag staan de belangrijkste resultaten van de online bijeenkomsten en enquête.

Van **2 juni tot en met 12 juni** vindt er een slotpeiling plaats. Hierin worden de uitkomsten van de participatie voorgelegd aan Amsterdammers in de vorm van stadsamendementen en stadsmoties. Er zijn drie categorieën waar de meeste input in wordt onderverdeeld:

1. **Nadere invulling** van de voorstellen van het College van B&W voor verbetering van het functioneren van het bestuurlijk stelsel;
2. **Verdere aanvulling** op de voorstellen van het College van B&W;
3. **Alternatieve voorstellen** op de plannen van het College van B&W

Dit hebben we vervolgens ondergebracht in stadsamendementen en stadsmoties die gericht zijn op de gemeenteraad wanneer zijn vergadert over de hoofdlijnen voor het nieuwe bestuurlijke stelsel. In de peiling wordt aan Amsterdammers gevraagd aan te geven in welke mate ze de invullingen, aanvullingen en alternatieven waarderen. De raadsfracties kunnen deze waardering betrekken bij de beraadslaging.

Voorzien is dat de gemeenteraad na de zomer definitief besluit over de herziene inrichting van het bestuurlijk stelsel.